

Revision af Fællesforetagenders Driftsregnskaber.

Foredrag holdt i Det kgl. danske Landhusholdningsselskab
den 9. April 1902 af *Rudolf Schou*.

Efterhaanden som vort Landbrug er kommet ind paa selv at eje sine industrielle Foretagender og selv at drive Handelsforetagender, for hvilke en større eller mindre Mængde Landbrugere i Fællesskab ere ansvarlige, bliver det nødvendigt at komme ind paa en virkelig Kontrol med Drift, Salg og Regnskabsaflæggelse. De samme Forhold gjøre sig iøvrigt gjældende overfor alle andre Fællesforetagender og for Enkeltforetagender, men Trangen til Kontrol er større ved Andelsforetagender end ved Foretagender, for hvilke Ansvarret er begrændset.

Nu er det jo saaledes, at Andelshaverne hæfte solidarisk for Selskabernes Forpligtelser, dog for nogle begrændset til de optagne Laan, men Solidariteten er Grundpillen og Driftskapital samt Udgifterne til Bygninger m. m. tilvejebringes altid ved Laan. Der kan saaledes naar som helst falde Krav ind over Andelshaverne, som de skulle fyldestgjøre og som kan sætte dem i meget slem Forlegenhed. Dette sker dog som Regel kun, hvis der foreligger Bedragerier, det være sig Pengebedragerier, fejle Regnskabsopgjørelser eller særlig store Tab ved Drift eller paa udestaaende Fordringer. Kunde der i særlig Grad sikres herimod, vilde Faren ved Andelsforetagender formindskes betydeligt, naar tillige disse vilde indse Betydningen af at komme til at eje deres egen Driftskapital,

saaledes at pludselig Tilbagebetaling af laant Kapital ikke risikeres.

Den Revision, som sædvanlig bruges, er ikke betryggende og kan ikke være det saaledes som den er ordnet. Nogen særlig Bebrejdelse imod Andelsselskaberne er det dog ikke fra min Side, thi jeg tror det samme gjælder for megen anden Revision her i Landet. Grunden turde være, at vi ikke have den hundreedaarige Udvikling i Ledelsen af Fællesforetagender som andre Lande og at vi ikke have en saa dyrekjøbt Erfaring om, at den skarpest mulige Revision er et meget stort Gode, thi derved faar man den virkelige Status frem. Og for en Bestyrelse eller for en Direktør er det en overmaade let Sag at fremlægge en sminket Status; man behøver kun at tænke sig, hvilken Fejl der kan fremkomme ved, at usolide Fordringer opføres til fuld paalydende Værdi eller at Lagerbeholdningen opføres urigtigt med Hensyn til Mængde og Værdi. Dette gjælder ikke saa meget for Andelsmejerier, hvor Sagen er ret simpel; men for Andelslagterier og for Kjøbs- og Salgsforeninger er Faren til Stede, og den kan kun reduceres ved en skarp Revision. Og en saadan Revision bør foretages af fremmede Folk og efter min Formening af Fagfolk. Den vil, foruden at bidrage meget til at formindske Sandsynligheden for at Andelshaverne skulle træde til med rede Penge eller optage Laan for at dække uventede Tab, være en overordentlig stor Beroligelse for Bestyrelsens Medlemmer og en lige saa stor Behagelighed for Forretningsledelsen. Thi Hovedpunktet ved Fællesdrift er: altid at vide, hvor man er, ikke alene ved den aarlige Opgjørelse, men ogsaa saa ofte i Løbet af Driftsaaret som muligt; herom er Alle vist ganske enige.

Men for at naa til en af Sagkyndige udført Revision, kræves ikke saa ganske lidt. Den første Betingelse er, at man kan have ubetinget Tillid til de paagjældende Revisorer, ikke alene til deres Dygtighed og praktiske Sans, men ogsaa til deres absolute Tavshed, saaledes at de ikke røbe, hvad de se. Det man vil paalægge en saa-

dan Revision, maa Rekvirenten selv afgjøre, der kan forlanges mere eller mindre, men netop fordi der kan forlanges meget omfattende Oplysninger, maa der findes en betydelig Grad af Sagkundskab og Overlegenhed hos Revisorerne.

I England benyttes hertil edsvorne Revisorer. Hos os kan saadanne edsvorne Mænd næppe ansættes uden særlig Lovhjemmel, og selv om det kunde føres igjennem, vilde der ikke kunne stilles bestemte Fordringer med Hensyn til deres Dygtighed til at udfylde Hvervet. Man kunde mulig ordne Sagen paa den Maade, at en anset Institution paatog sig Ansættelsen og lod denne Sag lede af et snævert Udvalg af Sagkyndige, som efter indgaaende Prøvelse indstillede Revisorer til Antagelse og om fornødent til Afskedigelse; man maa ikke forglemme, at der herved opnaedes den Fordel, at en Revisor kan miste sin Autorisation, hvilket ikke er muligt med edsvorne Revisorer, saa længe de ikke kunne overbevises om at have brudt deres Ed. Og det er her værd at lægge Mærke til, at ikke alle engelske Revisorer ere lige ansatte, hvilket peger paa en Fare ved Institutionen. Ved nærmere at gjennemtænke Sagen er jeg iøvrigt kommet til, at man vist bør indskrænke sig til at begynde med én eller to Hovedrevisorer, som da kunne have Hjælpere. Det er nemlig ret simple Revisionsarbejder, der ville komme til at foreligge, idet Fællesforetagenderne med Hensyn til Forretningsomraader og Virksomhed ikke ere meget udviklede.

Udgifterne ved en saadan planlagt Revision ville næppe blive betydelige, idet øvede Mænd meget hurtigt finde sig tilrette og i Løbet af kort Tid kunne overkomme en Mængde Arbejde.

Jeg maa dog her indflette den Bemærkning, at Revisorerne ville stille Fordringer Regnskabsførelsen vedrørende, og altsaa virke som Konsulenter, dog med Ret til at forlange givne Anvisninger tagne til Følge.

Som omtalt ovenfor kan man forlange Revision i hvilket som helst Omfang, og det maa blive Bestyrelsen

for den paagjældende Sammenslutning, som efter Samraad med Revisoren bestemmer dette Omfang, hvorefter Revisoren optræder paa Bestyrelsens Vegne og med den heraf flydende Myndighed. Jeg tænker mig, at man vil gaa frem paa den Maade, at Bestyrelsen tilkalder Revisoren til Konference, hvorefter Revisoren sætter sig ind i Forholdene og fremkommer med Forslag til Revisionens Omfang og samtidig gjør Bestyrelsen bekendt med, dels hvad Udgiften vil blive, dels hvilke Forandringer der vil være at indføre i Regnskabsførelsen, hvorefter den tagne Beslutning vil være at bringe til Udførelse under Revisorens Ansvar.

Den Indvending, som vil fremkomme, er, at en saadan Mand kan sætte den ene Virksomhed ind i de andre lignende Virksomheders Forhold. At forhindre, at det sker, er umuligt, men hvis der antages de bedste Folk og der kun er én eller to autoriserede Revisorer, som arbejde med Hjælpere, vil der kunne skabes al ønskelig Sikkerhed imod at der sker Misbrug. En anden Indvending, som dog næppe vil komme højlydt frem, er, at Virksomhedernes Resultat vil blive skarpt belyst for Bestyrelsen; det kan være ubehageligt at faa Oplysning om, at Resultatet ikke er, som man har antaget, men det turde være ganske nyttigt, og det vil kunne blive af afgjørende Betydning for vore Fællesforetagender, at vide klar Besked.

Jeg maa dog her bestemt værgе mig imod at kaste nogen Skygge paa disse, idet mit Ønske er, at de maa trives, men hertil kræves, at de i alle Retninger ere saa godt ledede, at man til enhver Tid véd, hvor man er og kan komme til at sammenligne med, hvad der ydes af andre.

Jeg skal herefter komme ind paa en særlig Anvendelse af edsvorne Revisorer, nemlig til Revision af den Del af en Forretnings Omsætning, som imod en vis Betaling er betroet Personer, som ikke arbejde i selve Forretningen. En betydelig Omsætning gjøres igjennem Agenter, som imod en bestemt Provision (sjældnere fast

Aarsløn) foretage Kjøb og Salg. Forudsætningen herfor er, at Agenten ikke er berettiget til indirekte eller direkte af saadan Omsætning at have nogen som helst Fordel, som ikke er aftalt imellem Parterne. Den engelske Lovgivning definerer dette Forhold nærmere, idet den fastslaaer, at en Agent eller Kommissionær er i den Forretnings Tjeneste, paa hvis Vegne han er bemyndiget til at optræde som Kjøber eller Sælger. Og heraf følger, at Agenterne ere forpligtede til at lade deres Forretningsbøger være tilgjængelige for Principalen. En Revision er imidlertid vanskelig og kræver for lang Tid for Principalen eller hans Folk og hertil anvendes da i udstrakt Omfang edsvorne Revisorer, som bemyndiges til at optræde paa Principalens (Sælgerens eller Kjøberens) Vegne. Paa Grundlag af de ved en saadan Revision fremkomne Oplysninger kan Principalen tvinge Agenten til at tilbagebetale ethvert af ham ulovlig til Indtægt taget Beløb. Retten vil ikke undersøge, om Agenten ved sine Handlinger, taget under ét, har paaført Principalen Tab eller ikke. Hvad Retten fæster Opmærksomheden paa, er, om Agenten har gjort sig Indtægt uden sin Principals Vidende, og hvis det udfindes, at han har gjort sig saadan ulovlig Indtægt, vil han blive dømt til at tilbagebetale den til Principalen. Selv om Agenten i andre Tilfælde har beregnet sig mindre Provision end aftalt, vil dette ikke blive regnet ham til Gode; han vil have at erstatte, hvad han har oppebaaret for meget.

Den engelske Lovgivning har beskæftiget sig meget indgaaende med disse Spørgsmaal og der findes Domme, som udtale sig meget bestemt herom; jeg skal indskrænke mig til følgende Citat: »Hvis en Agent ved Salg eller Kjøb af Varer gjør sig Fordel uden sin Principals Samtykke og hvis Agenten har gjort det umuligt at fastslaa, hvilket Beløb saadan ulovlig Fordel andrager (f. Ex. ved Forfalskning eller Tilintetgjørelse af Forretningspapirer), da har Agenten mistet enhver Ret til Provision.« Længere fremme i samme Dom hedder det: »Det kan ikke blive tilstrækkelig kjendt og forstaaet af alle, som staa i For-

hold til hinanden som Principal og Agent, hvor strengt denne Ret behandler enhver Uregelmæssighed fra en Agents Side, hvor strengt Retten forlanger, at en Agent i alle Forhold skal varetage sin Principals Fordel og hvor absolut den paalægger Agenten at opbevare nøjagtige Regnskaber angaaende alle Enkeltheder i Forretningsforbindelsen, samt hvor overordentlig haardt det falder tilbage paa Agenten, hvis saadanne Regnskaber bortkomme eller maaske endog tilintetgjøres.« I en anden Dom fastslaas, at det ikke er nogen formildende Omstændighed, at den Betaling, der efter Aftale ydes Agenten, viser sig at være utilstrækkelig.

Til at foretage Revision af Agenternes Bøger og Korrespondance benyttes de edsvorne Revisorer som sagt meget, og vist lige saa hyppigt efter Agentens som efter Principalens Ønske. Da en betydelig Del af vor Landbrugsproduktion sælges i England af Kommissionsagenter, har jeg opholdt mig noget udførligt ved dette Forhold, som herhjemme næppe er tilstrækkelig bekjendt.

Men ogsaa her i Landet sælges og kjøbes Varer pr. Kommission, og ved disse Handlers Revision kunde man bruge Revisorer. Man vil maaske stille det Spørgsmaal, om de danske Love opfatte Forholdet til Agenter paa samme Maade som engelske Love. Herom tør jeg ikke udtale nogen Mening, da der ikke her i Landet eksisterer nogen udviklet Retspraxis paa dette Omraade, men det turde heller ikke komme i første Række, at man har Loven med sig; det vil være tilstrækkeligt fremtidig at undlade at benytte Agenter, som nægte — paa Principalens Opfordring — at fremlægge deres Forretningsbøger til Revision.

Jeg ser meget godt, at der imod disse Betragtninger af Forholdet imellem Agent og Principal vil blive rejst den Indvending, at saa strenge Fordringer om Revision maa opfattes som Mistillid overfor Agenten. Iøvrigt har man ogsaa hørt den samme Indvending, naar Talen har været om at indføre kritisk Revision i det hele taget. Det er mig dog umuligt at forstaa denne Indvending

Berettigelse; den kan ikke fremkomme — synes det mig — fra den, hvis Virksomhed Revisionen skal omfatte, og de, som ere ansvarlige for Virksomheden som Bestyrelse eller Forretningsledere, kunne tage sig en saadan Opfattelse meget let. Thi ved en grundig Revision fjernes netop Anledningen til løs Mistankes nagende Orm. Derimod forekommer det mig, at mangelfuld Revision kan sætte en Bestyrelse i en meget vanskelig Stilling, som — hvis der er let Adgang til paalidelig Assistance til rimelig Pris — ikke kan bortforklares paa tilfredsstillende Maade.

Der er ogsaa andre Fordele ved paalidelig Revision; jeg skal anføre, at Krediten styrkes derved, at Sammenligning med andre Virksomheder bliver muliggjort og mere paalidelig, end man nu har Midler til, og at usikkert Skjøn paa alle Punkter afløses af sikker Viden.

En Revision, som omtalt, kan ogsaa anvendes af Landbrugets Foreninger og Organisationer og vil ikke medføre nævneværdig Udgift.

Kommer man dernæst til Spørgsmaalet om, hvad det vil koste at bruge særlig sagkyndige Specialister, da er det ikke muligt at sige noget bestemt; men man maa kunne gaa ud fra, som omtalt ovenfor, at Specialister udføre et saadant Arbejde meget hurtigt og at de i en Haandevending finde sig til Rette. Det er mig bekjendt, at det i England er forbausende smaa Summer, det løber op til, selv for en større Forretning. Og fra Udgiften maa man regne Forretningsledelsens Tryghedsfølelse og at den spares for selv at anvende Tid paa Eftersyn af Regnskaber m. m.

Jeg skal ikke her fordybe mig yderligere i Enkeltheder, hvortil der jo iøvrigt vil blive Lejlighed i en eventuel Diskussion; hvis selve Tanken møder Tilslutning, vil forhaabentlig en nærmere Prøvelse af den finde Sted, ved hvilken man vil finde Veje til at foreslaa Sagen ordnet paa en for os afpasset Maade.

Sluttelig skal jeg tilføje, at en Revision, som her beskrevet, vil gjøre sin store Nytte ogsaa udenfor Landbruget baade i Aktieforetagender, Sparekasser, Banker m. m.,

saaledes at Sagen er af meget omfattende Interesse. Naar jeg imidlertid her nærmest har rettet Blikket paa Andelsforetagender, da er det fordi der her er en Risiko til Stede for at komme til at træde til med rede Penge, som ikke findes i Virksomheder med begrændset Ansvar.

Til Foredraget knyttedes følgende Diskussion:

Folkethingsmand Blem havde det interesseret at høre Hr. Schous Foredrag. Andelsslagterierne havde drøftet det Spørgsmaal, om man ikke burde have en fælles Revision, som kunde være vejledende, saaledes at man kunde faa Regnskaberne ensartede, men det havde ikke kunnet gennemføres. Andelsslagterierne have som Regel en Revision, der møder én eller to Gange om Ugen og fører Tilsyn med Regnskaberne, og Taleren tvivlede ikke om, at de havde deres Sager i Orden, men han havde set, at naar man ikke rigtig var inde i Regnskabsvæsen, kunde der indløbe beklagelige Fejltagelser, uden at det paa nogen Maade kunde siges at være sket i svigagtig Henseende. Ved Indkjøbsforeninger er Regnskabet af ikke saa ringe Omfang, naar det drejer sig om større Summer, og ser man hen til den store Udvikling, som Andelsforetagenderne i det hele taget har haft i den sidste Snes Aar — for Andelsmejeriernes Vedkommende drejede det sig sidste Aar om en Sum af 133 Mill. Kroner — er det mærkeligt, at man ikke er kommen videre med Hensyn til Regnskabsvæsenet paa disse Omraader, end man egentlig er. Taleren troede derfor, at det nu var rigtigt, at man fik det Spørgsmaal grundig drøftet og kom til at forstaa — hvad maaske dog vil vare lidt endnu — at her er en Opgave, som bør tages op til Løsning.

Det var meget interessant at høre Hr. Schous Meddelelse om, hvorledes man i England er kommen til disse edsvorne Revisorer, og at Domstolene der stille sig i høj Grad skarpt over for Agentvirksomheden og betragter Agenterne som rene Bestillingsmænd. Det var ikke af Vejen, at man for deres

Skyld, som ere engagerede i disse Foretagender, kunde komme ind paa noget lignende her i Danmark. Sagen er jo nemlig den, at i Andelsselskaberne kommer det personlige Ansvar langt mere frem end i Aktieselskaberne, idet Bestyrelsen for Andelsforetagender ere solidarisk ansvarlige og komme til at betale Gildet, naar der er noget galt. En paalidelig Revision er Bæreren af et paalideligt Regnskab; der er en Garanti for, at alt er, som det skal være.

Direktør Møller: Jeg vil paa det bedste slutte mig til Hr. Schou. Naar vi haabe, at Andelsvirksomheden fremdeles skal have Betydning for vort Land, er det noget af det allervigtigste, at Regnskaberne blive grundig eftersete af paalidelige og dygtige Revisorer. Paalidelige kan Folk nok være, men det er ikke sikkert, at de have Erfaring med Hensyn til, hvad de paatage sig. Jeg er overbevist om, at de Folk, der ved vor første Generalforsamling valgtes til Revisorer, vare paalidelige Folk, men ved Gjennemgangen af Regnskaberne kom de til det Resultat, at de ikke vare sikre paa, at det var det dobbelte Bogholderi, der var ført, og bade sig fritagne for Ansvar, hvilket førte til, at vi fik vedtaget, at Revisorerne kunde tilkalde sagkyndig Assistance; denne kom da til at bestaa af et Par Mænd i Aarhus — en tidligere Bogholderilærer og en tidligere Bogholder i Sparekassen, hvilke to Mænd havde oprettet et Revisionskontor i Aarhus — og de kunde heller ikke se, at det var det dobbelte Bogholderi, der var ført; derimod kunde de se, at der desværre var noget, der var galt og vilde ikke attestere Regnskabets Rigtighed. Vi, der stode med Ansvaret, bleve lidt hede om Ørene og maatte saa have en bestemt skriftlig Udtalelse om, hvorledes Sagen forholdt sig, og den fik vi. Revisionskontoret anmodedes derefter om at anlægge et fornuftigt Bogholderi, som kunde passe for os, hvilket blev gjort, og det Bogholderi have vi siden fulgt, ligesom ogsaa Revisionskontoret herefter har besørget Revisionen, og jeg vilde betragte det som meget uheldigt, om vor Generalforsamling skulde gaa hen og vælge en mindre dygtig Revision. Den ærede Foredragsholder sagde, at det har megen Betydning for dem, der sidde i Bestyrelsen for store Foretagender, hvorledes Regnskabet bliver revideret,

og det er ganske rigtigt; det er ikke saa nemt at indtage den Plads, naar alt, saaledes som nu, skal hvile paa et demokratisk Grundlag. Hos os er det vedtaget, at det er Generalforsamlingen, der vælger Revisorerne ikke efter Bestyrelsens men efter Repræsentantskabets Indstilling, og det kan jo se lidt farligt ud, men man maa gaa ud fra, at de Mænd, der vælges til at sidde i Bestyrelsen, ikke ville lægge Hænderne i Skødet, men for deres egen Skyld fordre, at der ikke vælges i Blinde, men at der vælges paalidelige og dygtige Folk til Revisorer. Det bedste vilde være — og jeg vilde anse det for overordentlig heldigt, om det blev Tilfældet — om man kunde komme lidt frem ad den af den ærede Foredragsholder anviste Vej, og at det kunde gaa op for alle i Sagen interesserede, at man kun skal benytte saadanne Folk til Revisorer, som ere dygtige til dette ansvarsfulde Arbejde. Hvorvidt man skal have Revisionskontorer, og om der skal være et eller flere, kan jo overvejes, men det er aldeles nødvendigt, at der bliver gjort noget i den af den ærede Foredragsholder antydede Retning.

Direktør Slo mann vilde, skjøndt han ikke havde direkte med Landvæsenet at gjøre, tillade sig at fremsætte et Par Bemærkninger. Han kunde give de af den ærede Foredragsholder fremsatte Tanker sin fulde Tilslutning, thi der er ikke Tvivl om, at Revision altid er en saare vigtig Ting, og man maatte efter de i Bladene fremkomne Meddelelser om forskellige uheldige Forhold, som have fundet Sted i den sidste Tid i forskellige Andelsforetagender, og som paa en vis Maade ere blevne opdagede Slag i Slag, være bleven klar over, at der er svage Punkter i Regnskaberne for Landmændenes Andelsforetagender, hvad ikke burde være Tillældet. Der er i Begyndelsen egentlig ikke Tale om Bedrageri, kun om Uorden eller Mangel paa Evne til at føre et ordentligt Regnskab, men er vedkommende saa kommen ind paa en Glidebane, ender det ofte med, at der foregaar kriminelle Ting, som bringer Sorg og Ulykke, hvilket kunde have været sparet, naar man i rette Tid havde holdt Tøjlerne stramme. Naar Sagen nu skal tages op til Overvejelse, vil Taleren hen-

stille, at man indretter sig paa en praktisk Maade, og i de store Sammenslutninger, som herske indenfor Landbruget, kan man gjøre det paa den Maade, at disse Sammenslutninger antage Revisorer, som paatage sig Revisionen af mange forskellige Andelsforetagenders Regnskaber, hvorved Udgiften for det enkelte Foretagende kun vil blive af ringe Betydning. Endvidere vil det have den Fordel, hvad man savner i mange Aktieselskaber, at Revisorerne komme til at staa uafhængige lige over for det enkelte Foretagende, som de skulle revidere, eftersom Revisorerne ere ansatte af en højere Sammenslutning, og derfor intet som helst andet Hensyn have at tage end at udføre det Hverv, de have paataget sig, og at følge den dem givne Instruks. Paa den Maade vil der kunne opnaas et udmærket Resultat for Andelsvirksomheden. Det gjælder naturligvis her om at faa de rette Personer til at udføre et saadant Hverv, og det er efter Talerens Erfaring, som ikke er saa ringe, ikke saa let; thi det er ikke saa lidt vanskeligere at være en dygtig Revisor end at være en dygtig Regnskabsfører. Stillingen kan synes let nok, men jo mere man kommer ind i Sagen, desto mere ser man Vanskelighederne. Revisorernes Betydning bunder i, at de kunne foregribe Misligheder. Der kan jo være mange Smuthuller i et Regnskab, hvori der kan skjule sig Fejl og Misligheder, og der hører stor Dygtighed og Erfaring til at udføre Arbejdet grundigt; men gjøres det paa rette Maade, vil det være af den største Betydning for Andelsvirksomheden.

Landbrugskandidat Schou havde antydet i sit Foredrag, at Sammenligningen mellem Andelsselskabernes Virksomhed blev paalideligere, naar man havde en ensartet Revision over det hele og henviste til, at der var to Indkjøbsforeninger, der havde været i Strid om, hvem der havde indkjøbt billigst, men at denne Strid, som Forholdene ere, ikke kunde afgjøres paa nogen sikker Maade. Her kom Paastand til at staa mod Paastand. Havde der derimod været en Revision, der havde staaet uafhængig af begge Parter, havde man faaet en paalidelig Afgjørelse af Sagen. Det er i Virkeligheden et meget vidtrækkende Spørgsmaal, hvem der leverer Varerne billigt,

den ene eller den anden Forening. Andelsvirksomheden har kun en Fremtid for sig, naar den bliver ledet lige saa godt som de bedste private Forretninger og kan bevise, at den leverer Varerne lige saa gode og lige saa billigt eller billigere end de private Forretninger; men det skal til enhver Tid kunne oplyses, at det er Tilfældet, og det skal kunne oplyses aldeles positivt. Taleren nævnte før, at Aktieselskaberne vistnok i lige saa høj Grad trænge til en solid Revision som Andelsselskaberne; den ene af disse to Virksomheder har egentlig intet at lade den anden høre med Hensyn til den Maade, hvorpaa Revisorerne ansættes. Efter Bladreferater af Forhandlingerne paa en Generalforsamling i et af vore store Aktieselskaber har man jo haft det Særsyn, at man har afsat en Revisor, uden at der synes at have været Grund dertil. Det eneste, man havde at bebrejde ham, var, at han havde skaffet Selskabet et Laan billigere end andre havde kunnet og derved havde sparet Selskabet for en Udgift af c. $\frac{1}{2}$ Mill. Hvad de bestaaende Revisionskontorer angik, da kunde Taleren ikke udtale sig angaaende dem, da han ikke havde noget Kjendskab til dem.

Angaaende den her omhandlede Sag havde Taleren forhandlet med Revisor ved Sø- og Handelsretten H. Meyer, som beklagede, at han ikke kunde være til Stede ved dette Møde; men han gav Sagen sin fulde Tilslutning og fremhævede ligesom Direktør Sloman, at det er ikke let at finde de til Stillingen egnede Folk. Taleren havde ogsaa forhandlet med Direktør Nørgaard i Aarhus, og denne udtaler i et Brev til Taleren, at han ikke kan se andet, end at man maatte kunne benytte de bestaaende Revisionskontorer. Direktør Møllers Tanke har saaledes vundet Tilslutning hos Direktør Nørgaard, som er den, der oprindeligt har rejst Sagen ved Handelsmødet i 1899.

Det havde glædet Taleren at høre, at de Herrer, der havde haft Ordet, havde sluttet sig til den Tanke, at man skal have en paalidelig Revision, bestaaende af Folk, der ere aldeles uafhængige af dem, hvis Regnskaber de skulle revidere. Taleren erindrede, at ved Opdagelsen af et Bedrageri i et Mejeri blev det opklaret, at Revisoren var en god Ven af

Formanden, der havde aflagt Regnskabet, og at Formanden havde sagt til Revisoren: »Ja, Kassen kan du godt faa at se, men det er ikke nødvendigt«. Selvfølgelig havde det været nødvendigt, men det vilde jo have været en Fornærmelse mod Formanden, om Revisorerne havde forlangt at se Kassen. Som det gaar i Andelsselskaberne, gaar det i Aktieselskaberne. Der skal fremmede Folk til at revidere, og de skulle udpeges af Folk, som alle have Tillid til; og det kan jo være, at man kan komme til at benytte de bestaaende Revisionskontorer.

Direktør Slomann vilde i Tilslutning til, hvad den ærede Foredragsholder nys udtalte, nemlig at det skulde være fremmede Folk, der skulde indtage Revisorstillingen, bemærke, at i Lovforslaget om Aktieselskaber var der en Bestemmelse om, at Revisorerne maatte ikke være beslægtede i visse Grader med Direktørerne eller Bestyrelsesmedlemmerne i det samme Selskab.

Landbrugskandidat Schou vilde bemærke, at i England havde de Edsvornes Revisorer's Attestation overordentlig stor Betydning. Naar et Selskab vil gjøre Forretninger med en Bank, forlanger denne at se Selskabets Balance og denne forlanges endvidere bekræftet af en edsvoren Revisor; før det er sket, kan der i Reglen ikke være Tale om, at Banken indlader sig paa noget med det paagjældende Selskab.

Direktør Møller. Den ærede Foredragsholder antydede, at Andelsforetagender skulde være ledet lige saa godt som private Forretninger; selvfølgelig skulle de være det, men Taleren kom herved til at mindes en Samtale, han havde haft med en Kjøbmand, som han havde rejst sammen med. Denne sagde nemlig, at de ledende i Andelstoretagender havde ikke Lov til at spekulere, og derfor kunde de aldrig komme til at gjøre en ordentlig Forretning; Andelsforetagender kunde derfor ikke vinde de Fordele, som den private Forretning kan ved Spekulation.

Folkethingsmand Bing kunde ogsaa give sin Tilslutning til, hvad den ærede Foredragsholder havde udtalt i sit Fore-

drag, nemlig at det i alle Henseender vilde være overordentlig ønskeligt, at man fik en offentlig Revision, men her fremkommer der et Spørgsmaal, som har sin Betydning, naar der ses hen til den Strid, der har været mellem de to nævnte Indkjøbsforeninger i Jylland om, hvilken af disse to Foreninger, der havde gjort det billigste Indkjøb. Det forekom nemlig Taleren, at der her kom til at foreligge det Spørgsmaal, om en saadan offentlig Revision kunde i højere Grad foretage en kritisk Revision af Forretningerne end den Revision kan foretage, der paa en noget anden Maade er et Mellemlid mellem Andelshaverne og Bestyrelsen. Det er sikkert nok, at Revisionen, forudsat at den er god, indsigtfuld og paapasselig, staar som det Led, der varetager Andelshavernes Interesser lige over for Forretningsføreren, og at i det Øjeblik det glipper med Indsigten og Paapasseligheden, forsvinder hele det Moment, og derfor kunde Taleren godt forstaa, at dansk Ægexport paa Generalforsamlingen viste sig noget modvillig med Hensyn til, at Bestyrelsen skulde udpege Revisorerne, ikke fordi han mente, at Revisorerne ikke blev udpegede med alle mulige Hensyn for Øje, men fordi det i Virkeligheden er Aktionærerne, Andelshaverne, der skulle udpege Revisorerne, eftersom Revisorerne ere Andelshavernes Tillidsmænd. Det er derfor nødvendigt, hvad ogsaa er blevet fremhævet, at Hovedledelsen sætter Sagen i Gang, og at det ikke er de enkelte Bestyrelsesmedlemmer, der forlange visse Mænd eller et vist Kontor til at udføre Revisionen. Bestemmelsen i saa Henseende maa udgaa fra et Sted, der ikke har direkte Berøring med selve Bestyrelsen for det Foretagende, der skal revideres. Det stod Taleren klart, at jo fjernere Revisionen stod det enkelte Selskab, jo vanskeligere blev det at faa en kritisk Revision udført.

Lige over for Direktør Slomann vilde Taleren for øvrigt bemærke, at naar man vilde se hen til alle de uheldige Tilfælde, der for Andelsforetagendernes Vedkommende herhjemme havde været i de sidste Aar med Svig, Kasse-mangel og deslige, maatte man sige, at det var for intet at regne mod, hvad der foregaar i den øvrige Del af Verden i Banker, Sparekasser og mange andre lignende Institutioner.

Det er selvfølgelig fuldkommen rigtigt, at man tager Varsel deraf og søger paa bedste Maade at ordne Forholdene; men hvad der er sket maa paa ingen Maade anvendes som Vaaben mod Foretagender, der have arbejdet sig op og gjort det med saa stort Held som Tilfældet; der er brodne Kar i alle Lande.

Direktør Slomann havde aldeles ikke ment at ville benytte det, der var passeret, som et Vaaben mod Andelsforetagender, aldeles ikke; men han kunde ikke nægte, at naar man læste i Bladene om de forskjellige mislige Tilfælde, der paa en vis Maade vare komne Slag i Slag, kunde man, om end Antallet af saadanne Tilfælde var ringe, ikke afholde sig fra at tænke, om det ikke var muligt, at der var flere Steder, hvor det stod til paa lignende Maade, men kun endnu ikke bragte frem for Dagens Lys. Selvfølgelig vil ingen tro, at der er flere uheldige Elementer i Landbostanden end i andre Stænder, men man ved jo, at Kundskab til Regnskabsvæsen er just ikke fremtrædende i Landbostanden.

Landbrugskandidat Schou vilde lige over for Folkethingsmand Bing bemærke, at det forekom ham, at med Hensyn til Striden mellem Ringkjøbing og Aarhus Indkjøbsforeninger, kunde man, naar hver Forening var mødt med en Revisionsbemærkning om, at det og det var indkjøbt til den og den Pris, have nøjedes dermed, men Sagen var, at de to Foreninger ikke stolede paa hinanden. Revisionens Opgave er at attestere, at Regnskabet er rigtigt, og Bestyrelsen bør derfor være den, der foreslaar, hvem der skal vælges til Revisor, men Revisor bør selvfølgelig vælges af Generalforsamlingen, og i Tilfælde af, at Generalforsamlingen ønsker at vælge Revisorer, som Bestyrelsen ikke føler sig betrygget ved at arbejde sammen med, maa Bestyrelsen modsætte sig et saadant Valg. Bestyrelsen har Ansvar over for Generalforsamlingen, og Revisionen bør efter Talerens Mening have Ansvar lige over for Bestyrelsen med Hensyn til, at Bilag og alt, hvad der vedkommer Regnskabet er til Stede, og at dette i det hele taget er ført rigtigt. Hele dette Forhold kan jo imidlertid ses fra forskjellige Sider.

Folkethingsmand Bing. I det at Generalforsamlingen vælger Revisorerne ligger Momentet for, at de ere Medlemmernes Tillidsmænd lige over for Bestyrelsen. Revisorerne ere udgaaede af Medlemmernes Valg og ere ikke ansatte eller antagne af Bestyrelsen og ere altsaa ikke dens Funktionærer. Men hele dette Spørgsmaal er det for vidtløftigt at komme ind paa her.

Præsidenten (Kammerherre Sehested) vilde takke den ærede Foredragsholder, fordi han havde draget denne Sag frem. Der kan, som oplyst i Foredraget og yderligere bekræftet under Diskussionen, opstilles ret praktiske Regler med Hensyn til Revisionsforholdene, Regler, hvis Gjennemførelse der maa arbejdes henimod, men paa den anden Side har Diskussionen ogsaa vist, at hele dette Forhold rummer store Vanskeligheder, Vanskeligheder, som maaske ere større, end man tænker sig; men man maa haabe, at disse Vanskeligheder maa kunne overvindes, og Taleren vilde udtale det Ønske, at den ærede Foredragsholder efter den her førte Diskussion vilde finde Anledning til at udvikle Sagen videre, eftersom han jo fra alle Sider har fundet Tilslutning til sine Udtalelser.

Agerdyrkningsberetning

(indtil Slutningen af Maj Maaned).

I Modsætning til Aaret 1900 maa 1901 for Afgrødernes Vedkommende betegnes som et mindre godt Aar, der har bragt Landbruget store Skuffelser. At Udbyttet af Hveden vilde blive slet, var man forberedt paa, da Vinteren havde anrettet saadan Ødelæggelse, at Skaden allerede tidlig om Foraaret kunde konstateres, og man da ikke havde andet at gjøre, end at ompløje og saa andre Afgrøder for at formindske Tabet saa meget som muligt. Af Vaarsæden derimod havde man efter dens Udseende at dømme havt Grund til at vente et fortrinligt Udbytte, og om dette end blev en Middelhøst, saa bragte dog Tærskeresultaterne store Skuffelser i mange Egne, idet saavel Havre som Byg var modnet for hurtig, saa mange Kjærner ikke vare blevne udviklede, og Kornet maatte renses stærkt for at naa en passende Kvalitetsvægt.

Ved at betragte omstaaende Tabel I vil det saaledes strax ses, at 1901 med Hensyn til Foldudbytte ikke engang kan henregnes til Landbrugets Middelaar. Kun for 2-rd. Bygs Vedkommende er Gjennemsnitsudbyttet af de foregaaende 12 Aar naaet, derimod ikke for de andre langstraaede Sædarters.

Sammenligner man Middeltallet af Foldudbyttet af alle Hovedsædarterne i Tabel I, viser det mindre gode Udbytte i forrige Aar sig endnu tydeligere.

1889 gav	12.20	Fold	1895 gav	13.42	Fold
1890 —	13.46	—	1896 —	13.66	—
1891 —	13.48	—	1897 —	13.66	—
1892 —	15.07	—	1898 —	12.82	—
1893 —	11.06	—	1899 —	13.01	—
1894 —	12.80	—	1900 —	13.07	—
			1901 gav	12.18	Fold,

hvilket er 1.03 Fold mindre end Gjennemsnittsudbyttet af de 12 foregaaende Aar.

I Tabel II findes Sædarternes Kvalitetsvægt i Aaret 1901, sammenlignet med Kvalitetsvægten i de foregaaende 12 Aar.

Vintersædens, saavel Hvedens som Rugens, Kvalitetsvægt har i 1901 været højere end Gjennemsnitvægten i de foregaaende 12 Aar, medens den for Vaarsædens Vedkommende var lavere.

Tabel I.

Aaret	Hvede	Rug	2-rd. Byg	6-rd. Byg	Havre
1889	14.8	12.6	10.6	11.2	11.8
1890	13.9	11.2	13.1	13.1	16.0
1891	15.7	12.9	12.8	12.9	13.1
1892	17.5	13.4	14.1	14.5	16.6
1893	15.3	12.5	10.6	10.8	10.6
1894	14.6	10.4	12.0	11.8	15.0
1895	14.6	11.4	12.3	12.4	16.4
1896	16.8	12.6	12.1	11.9	14.2
1897	16.3	12.0	11.4	10.5	13.1
1898	14.2	10.1	11.9	11.9	16.0
1899	16.5	12.0	11.8	12.4	12.7
1900	16.1	12.1	12.9	13.1	14.5
Gjennemsnit	15.5	11.9	12.1	12.2	14.1
1901	12.9	10.9	12.2	11.8	13.1

Tabel II.

Aaret	Hvede	Rug	2-rd. Byg	6-rd. Byg	Havre
1889.....	130.4	123.8	113.4	106.6	79.8
1890.....	126.0	119.0	111.8	104.1	80.3
1891.....	124.6	115.9	109.6	104.5	79.1
1892.....	129.1	122.3	112.7	107.5	82.5
1893.....	130.4	124.9	113.4	107.0	80.7
1894.....	127.0	118.7	110.7	103.8	78.0
1895.....	127.9	119.1	110.2	103.2	81.9
1896.....	130.0	122.8	112.8	104.6	80.7
1897.....	127.4	120.3	107.7	107.7	76.0
1898.....	127.5	119.4	112.5	104.5	84.0
1899.....	132.3	123.5	114.7	108.5	83.4
1900.....	128.9	121.1	112.0	105.4	79.9
Gjennemsnit ...	128.4	120.9	111.7	105.6	80.5
1901.....	129.3	121.5	110.8	106.9	79.3

Endelig findes i Tabel III den sædvanlige Oversigt over Gjennemsnitsudbyttet af de forskjellige Kornsorter og deres Kvalitetsvægt for Aaret 1901, sammenlignet med Gjennemsnitsudbytte og Vægt for Aarene 1889—1900, beregnet for de forskjellige Landsdele.

Meddelelserne i forrige Beretning om Hvedens slette Tilstand har desværre fundet fuld Bekræftelse gennem de nu modtagne Foldangivelser. Det synes særlig at være gaaget ud over de nyere og mere kælne Hvedesorter, idet det i forskjellige Korrespondancer fra Sjælland skrives, at kun enkelte Hvedemarker ere overvintrede, og da især saadanne som have været besaaede med gamle Hvedesorter. Paa Bornholm var ingen Hvede af Betydning, det meste var frosset bort; paa Fyen var den meste Hvede ompløjet; paa Lolland var det kun smaa Arealer, der ikke vare ompløjede, og i Fredericia-

Tabel III. Gjennemsnit af Foldene (Tdr. pr. Td. Ld.) sammenlignet

	Hvede				Rug			
	1901		1889-1900		1901		1889-1900	
Sjælland ¹⁾	12.6	130	15.4	130.0	11.7	122.2	13	122.6
Lolland.....	11.2	131.5	15.6	130.0	10.6	122	12.9	123.3
Falster	11	130	17.7	128.7	14.5	122	13.6	120.3
Fyen	13	128	16.3	128.8	12	120	12.3	121.6
Langeland	»	»	»	»	11	»	»	»
Jylland:								
a) gode Jorder ²⁾	16.3	129	18.0	129.3	10.8	121.5	11.6	119.2
b) middelgode do. ³⁾	16	128	10.8	125.7	9.6	120.5	9.4	120.5
c) simple do. ⁴⁾	»	»	»	»	8	120	8.4	119
I Gjennemsnit	13.3	129.4	15.6	128.4	11.0	121.1	11.6	120.9

¹⁾ Med Samsø, Møen og Bornholm. ²⁾ Østkysten af Halvøen op til Randers samt Viborg, Struer og Herningegnen. ³⁾ Hammerum Herred og Vestkysten

Eggen maatte selv de smaa Stykker, der bleve staaende, be-
tragtes som mislykkede.

Tabel III viser vel, at Hvedeudbyttet er 2.5 Fold mindre end Gjennemsnittet af de foregaaende 12 Aar, men det litte Tab bliver betydeligt større, naar det tages i Betragtning, at det kun er en lille Del af de normale Hvedearealer, hvorpaa denne mindre Afgrøde er høstet.

Rugen har givet 1 Fold under Gjennemsnitsudbytte, hvilket efter forskellige Meddelelser synes at skyldes, dels at den led Skade i Blomstringstiden, og dels at den modnedes for hurtig.

Bygget, der en Tid lang lovede godt, blev ikke desto mindre en Skuffelse for mange; det modnedes ligeledes for hurtigt, og som Følge deraf fandtes der i det meget Smaa-

og Kornets Vægt (holl.) for Aaret 1901,
med 1889—1900.

2-rd. Byg				6-rd. Byg				Havre			
1901		1889-1900		1901		1889-1900		1901		1889-1900	
12.8	110.1	13.2	113.7	12.2	107	13.0	108.6	13.8	81.1	15.0	84.9
11.5	113.2	12.5	113.1	11.5	110	13.9	108.1	13.6	80	14.8	81.4
14	111	14.3	110.7	»	»	»	»	17	82	16.0	80.4
14.2	109	13.7	112.4	12.5	108	11.0	106.2	18.5	77	17.2	79.0
11	110.5	»	»	11	109.5	»	»	21.5	77.5	»	»
13	111.5	11.8	112.0	16.5	112	15.5	105.5	13.3	72.5	14.1	80.9
10.2	114.3	10.3	110.9	10.2	106	10.8	103.1	10.1	79.5	12.3	77.4
»	»	9.1	111.1	8	100	9.1	101.6	6	80	9.7	80.1
12.3	111.3	12.1	111.9	11.7	107.5	12.2	105.5	14.2	78.7	14.2	80.5

samt Thy og Mors. ³⁾ Den lille jyske Halvø, Jyllands Østkyst nord for Ran-

korn, som maatte frarenses for at fremskaffe en ordentlig Kvalitetsvægt. Fra Fredericia-Egnen skrives, at det er vanskeligt at opgive Foldene nogenlunde nøjagtigt, da der er stor Forskjel selv i samme By, og Jordens Kultur har spillet en stor Rolle.

I nogle jyske Egne led Havren af Rust, paa Sjælland var den tvemoden, og den indeholdt ligesom Bygget de fleste Steder megen Smaasæd. Ligowo-Havre var paa Sjælland vægtigere end anden Havre.

Bælgsæd er i 1901 ligesom foregaaende Aar kun dyrket i lille Udstrækning og som Regel kun til eget Brug. I Gjennemsnit have Ærter givet 9.6 Fold imod 9 Fold i 1900. De have givet det største Udbytte paa Falster med 13 Fold. Kun to Steder paa Falster er der dyrket Hestebønner, som

have givet 9.5 Fold. — Angaaende Boghvede findes kun to Meddelelser. I Herning-Eggen har den givet 12 og i Vestjylland 5 Fold.

Spergel har i Vestjylland givet 6 Fold. I Vendsyssel har den været fortrinlig til Afgræsning, medens den var lidt kort til Slet og gav smaat og svangt Frø.

Hvad Kartoffler angaar, saa synes de gennemgaaende at have været gode, men smaa. De have i Gjennemsnit givet 64.3 Tdr. pr. Td. Ld., hvilket er en Del mindre end i 1900, hvor de gav 76 Tdr. Gjennemsnittsudbyttet i 1898 og 1899 var henholdsvis 58 og 67 Tdr.

Det viser sig vedblivende, at Gulerødder kun dyrkes i meget ringe Udstrækning, og vi have kun Meddelelse om dem fra 3 af d'Hrr. Korrespondenter, hos hvem Gjennemsnittsudbyttet har været 283 Tdr. pr. Td. Ld.

Ligesom Kartofflerne saaledes have Runkelroerne i flere Egne heller ikke været store, men til Gjengjæld faste. De have i Gjennemsnit i Landets forskellige Egne givet 288.5 Tdr. pr. Td. Ld. imod 339 Tdr. i 1900. Udbyttet pr. Td. Ld. varierer mellem 200 og 350 Tdr.

Rutabaga, som enkelte Steder have været angrebne af Meldug, Orm og Lus, have i Gjennemsnit givet 254 Tdr. pr. Td. Ld. (i 1900 279 Tdr.), og Turnips, der forrige Aar synes saaede i større Udstrækning end sædvanlig, 169 Tdr. Fra Aalborg—Hadsund-Eggen klages der over at Turnips have været særlig slette, og i Vendsyssel raadnede $\frac{1}{3}$ deraf af Kaalbrok.

Sukkerroerne have paa Lolland og Falster givet indtil 400 Centner pr. Td. Ld., medens Gjennemsnittsudbyttet har været 339.8 Centner.

Cikorie, som kun opgives at være dyrket et enkelt Sted i Askov-Eggen, har der givet 200 Centner pr. Td. Ld.

Efter at vi saa godt som muligt have søgt at give et Billede af Høstudbyttet i 1901, hvilket dog paa Grund af de temmelig mangelfulde Meddelelser fra nogle Egne maaske næppe er saa fuldt paalideligt som det kunde ønskes, skulle vi i det efterfølgende give en samlet Oversigt over de ind-

sendte velvillige Besvarelser af de til d'Hrr. Korrespondenter rettede Spørgsmaal angaaende Sommeren 1902, idet vi dog benytte Lejligheden til at anmode d'Hrr. om saa vidt muligt i Tabellen for Foldudbyttet at angive Kornets Kvalitetsvægt og ikke Tøndens Vægt i danske Pund, som er uden Betydning for den af Tidsskriftet gennem en lang Aarrække givne Høstberetning.

Hvad da først Vintersædens Tilstand angaar, saa samstemme de fleste Beretninger i, at den, saavel Hvede som Rug, udviklede sig meget stærkt i Efteraaret og den milde Vinter, og man nærede endog paa Steder Frygt for, at Rugen skulde raadne, dersom den i Vinterens Løb blev dækket af et selv ringe Snelag. I Jyderup-Eggen var Rugen saa stærk, at man i Efteraaret tøjrede Kvæget paa den, men hvor Jorden var fugtig, blev den traadt ned og staar nu i Totter. Sneen kom imidlertid ikke til at gjøre Vintersæden, og særlig Rugen, Skade, men derimod hæmmedes den i Væksten af Blæst, Kulde og Nattefrost i Foraaret, saa den mange Steder er et Par Uger tilbage i normal Udvikling og desuden skal være tynd og spids. Man venter derfor en sen Høst.

Hveden har gennemgaaende bedre modstaaet Vejrforholdene, og kun fra Kallundborg—Slagelse-Eggen klages der over, at den paa Steder er tynd, da Spiringen af den fjorgamle Saahvede var mangelfuld.

Den unge Kløver overvintrede gennemgaaende godt, men den standsedes ligesom Vintersæden i Væksten som Følge af det ugunstige Foraarsvejr. Plantebestanden synes gennemgaaende god, men Planterne meddeles at være korte, saa Kvægets Udbinding maatte udsættes, ligesom man heller ikke venter en stærkt fyldende Høavl.

Husdyrenes Fodertilstand har gennemgaaende været god, dog klages der fra Jyderup-Eggen over at Kvæget var magert, og fra Vordingborg-Eggen skrives, at Fodertilstanden ikke var saa god som sædvanlig som Følge af Halmens mindre gode Kvalitet, medens det kolde Vejr strax efter Udbindingen heller ikke gavtede. Paa Grund af det sene Foraar trak Vinterfodringen længere ud end beregnet, og da Halmbeholdningerne mange Steder vare knappe, blev det

dyrt at holde Huldet vedlige ved indkjøbt Foder, ikke alene Kraftfoder, men ogsaa som almindeligt i Askov-Eggen ved Kjøb af Hø og Halm. Enkelte Gaarde i nævnte Egn have brugt 30 pCt. Kraftfoder mere end sædvanligt for at vedligeholde Foderstanden, og fra flere andre Steder klages der over, at Fodringen har været dyr, dels fordi der holdes for store Besætninger, og dels fordi man har manglet tilstrækkeligt Fyldefoder.

Kvægets Sundhedstilstand omtales ikke i nogen af Beretningerne og maa derfor antages at have været god; derimod synes Hestenes Sundhedstilstand i enkelte Egne at have været mindre god. I Jyderup-Eggen har der saaledes været nogen Influenza og Kværke, og i Herning-Eggen ere mange Heste blevne syge og døde uden direkte paa-viselig Grund, men det menes at skyldes Fodring med rustbefængt Havre.

Hvad indkjøbte Foderstoffer angaa, saa have de hovedsagelig bestaaet af Bomuldsfrøkager, Solsikkekager, Hampefrøkager, Melassefoder, lidt Klid og nogen Majs.

Majsfodringen er bleven indskrænket paa Grund af Majsens høje Pris. I den senere Tid er der anvendt en Del russisk Majs, som dog efter forskellige Udtalelser ikke i Henseende til Godhed kan konkurrere med den amerikanske. Den russiske Majs meddeles nemlig at være mere tykskallet og mindre næringsholdig end den amerikanske, men det menes ikke desto mindre at kunne betale sig at anvende den særlig til Hestefoder.

Paa Falster har man paa Steder benyttet Majsglutenmel, hvormed man har været tilfreds. Klid bruges i mindre og mindre Udstrækning. Forbruget af Solsikkekager synes paa Steder noget indskrænket, fordi de have været for dyre, og de ere paa Bornholm for en Del blevne erstattede med Hampefrøkager.

Hvor der har været Lejlighed dertil er Melassefoder benyttet som en lille Erstatning for Roer.

Endskjøndt man har haft megen Smaasød at raade over til Husdyrholdet, synes der dog i Almindelighed ikke at have fundet nogen Indskrænkning Sted i Indkjøbet af Foderstoffer.

Blandt Smaagrise har der vel fundet nogen Dødelighed Sted, men de fleste Steder dog næppe mere end normalt, og hvor den har været større, tilskrives den lokale Forhold og bl. a. at Grisesøerne have for smaa Rum og for lidt Lejlighed til Bevægelse.

Paa Langeland have Svinene lidt af Lungebetændelse.

Svinebestandens Størrelse synes efter Meddelelserne nærmest normal; paa Bornholm er den over normal Størrelse, medens den i det nordlige Jylland snarere er under denne.

Gjennemgaaende have Rødfrugterne holdt sig godt i Kulerne. Enkeltvis meddeles de at være raadnede, fordi de i Efteraaret bleve nedkulede i frossen Tilstand. Dog menes Nedkulingen i Almindelighed ikke at berede Vanskelighed; denne bestaar snarere i at dyrke det tilstrækkelige Kvantum, idet Roerne som Regel slippe for tidlig op, og man anerkjender deres Betydning for Mælkeudbyttet særlig i Slutningen af Staldfodringsperioden.

Paa Bornholm beklager man paa Steder at maatte indskrænke Roedyrkingen af Mangel paa Folk, der vil passe dem.

Vinterarbejderne ere gaaede let og godt fra Haanden, idet Vejret med passende Frost var særlig egnet til Udførelse af forskellige Kjørselsarbejder samt Indbjergning af Is m. m.

Ligesom Vinterarbejderne saaledes ere ogsaa Foraarsarbejderne og Saaningen gaaede usædvanlig let fra Haanden, efter at man først fik begyndt, men Arbejdet forsinkedes 2 à 3 Uger paa Grund af Vejrforholdene ved Foraarets Begyndelse. Jorden var let at behandle, og Saaningen blev i Landets sydligere Egne gennemgaaende endt forholdsvis hurtigt, hvilket var saa meget heldigere, som den i Maj Maaned indtraadte fugtige Periode afbrød Saaningen for dem, der ikke vare blevne færdige og beredte store Vanskeligheder, da lavere liggende Jorder mange Steder stode under Vand. I Landets nordligere Egne havde man Besvær med at faa Saaningen endt i nogenlunde god Tid.

Det var ogsaa adskillige Steder forbundet med Vanskelighed at faa Roerne saaede.

Blandt andet lagde Vejret ogsaa senere Hindringer i Vejen for den Harvning af Jorden, som nu almindelig fore-

tages efter Saaningen for at ødelægge Agerkaal, som af denne Grund nok paa Steder vil blive til en Del Besvær iaar.

Arbejderforholdene synes i de fleste af Landets Egne at være komne ind i et noget bedre Spor, i alt Fald med Hensyn til »Rigelighed«, men derimod klages mange Steder over Kvaliteten, særlig for de unge Karles Vedkommende, der dels ere meget vanskelige at omgaas paa Grund af den raa Tone, der hersker imellem dem, og dels aldrig, til trods for den høje Løn, der gives, have Penge. De bruges til Cykler, Fornøjelser og værre Ting.

Der har ingen væsentlig Arbejdsløshed fundet Sted, ligesom der heller ikke har været nogen Dalen i Lønningerne. Det er særlig vanskeligt i adskillige Egne at faa Malkepiger, hvilket har bevirket, at Akkordmalkning paa Steder synes at vinde mere og mere Indgang.

I Rocegnene viser det sig, som hidtil, nødvendigt at indføre fremmed Arbejdskraft, da den hjemlige ikke er tilstrækkelig til Stede.

Hvad Handelen med Kvæg til Slagtning angaar, saa ere store, kødfulde Dyr, foruden at være let afsættelige, solgte til tilfredsstillende Priser, der ere opgivne til 20 Øre pr. Pd. lev. Vægt i Vordingborg-Eggen, til 23 Øre pr. Pd. lev. Vægt for fede Kvier og til 14 à 18 Øre for Køer efter Kvalitet paa Samsø. Paa Falster er der betalt 23 Øre pr. Pd. lev. Vægt for gode Tyre. I Jylland opgives Prisen til 18 à 22 Øre pr. Pd. lev. Vægt. I de Egne, hvor Kvægholdet hovedsagelig er baseret paa Mejeridrift, er det selvfølgelig kun Udsætterkøer, der ere blevne fedede og solgte.

Har Handelen med Slagtekvæg været forholdsvis god, har det modsatte været Tilfældet over hele Landet med Af-sætning af Heste, paa hvilke Prisen overalt er faldet. I nogle Egne opgives Prisfaldet at dreje sig om 100 Kr. pr. Stk., i andre 20 pCt. lavere end foregaaende Aar. Det har kun været absolut 1ste Kl. Heste, der have været efterspurgte. Fra Hjørring Eggen skrives, at Kvaliteten gennemgaaende har været tarvelig, og at man paa Markederne ikke har set den Fremgang i Kvalitet, som man kunde vente efter de enorme Priser, der ere betalte for Hingste.

Fra Frederiksborg-Eggen opgives Hesteprisen til 600 à 900 Kr., i Jyderup-Eggen ere gode, unge Heste antagelig højst betalte med 500 Kr. og i Fredericia-Eggen med 7—900 Kr. Fra Herning-Eggen opgives Hesteprisen saaledes: 5 à 6 Aars Heste 550—600 Kr., 4 Aars 450 Kr., 3 Aars 350 Kr., 2 Aars 300—375 Kr. og 1 Aars 300 Kr.

Af de modtagne Korrespondancer meddeles følgende Foldudbytte (Tdr. pr. Td. Ld., holl. Vægt):

Fra Horns Herred: Rug 10 Tdr. til 123 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 114 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 114 Pd., Havre 12 Tdr. til 83 Pd., Kartoffler 50 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Fra Frederiksborg-Eggen: Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 112—113 Pd., 6-rd. Byg 12 Tdr. til 106—107 Pd., Havre 13 Tdr. til 78 Pd., Kartoffler 60 Tdr., Runkelroer 250 Tdr., Rutabaga 250 Tdr., Turnips 300 Tdr., Gulerodder 280 Tdr.

Fra Jyderup-Eggen: Rug 12 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 14—18 Tdr., 6-rd. Byg til 100—106 Pd., Havre 14 Tdr. til 140 Pd., Ærter 10 Tdr., Kartoffler 50 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr.

Fra Slagelse—Korsør-Eggen: Rug 12 Tdr. til 120 Tdr., 2-rd. Byg 14 Tdr. til 106—108 Pd., 6-rd. Byg 12 à 14 Tdr. til 106 Pd., Havre 16 Tdr. til 78—80 Pd., Kartoffler 50 Tdr., Runkelroer 250 Tdr.

Fra Kallundborg—Slagelse-Eggen: Hvede 13 Tdr. til 130 Pd., Rug 14 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 109 Pd., 6-rd. Byg 14 Tdr. til 110 Pd., Havre 14 Tdr. til 78 Pd., Ærter 10 Tdr., Kartoffler 60 Tdr., Runkelroer 250 Tdr.

Fra Vordingborg-Eggen: Hvede 12 Tdr. til 130 Pd., Rug 12 Tdr. til 123 Pd., 2-rd. Byg 11 Tdr. til 109 Pd., 6-rd. Byg 10 Tdr. til 102 Pd., Havre 14 Tdr. til 85 Pd., Ærter 9 Tdr., Kartoffler 55 Tdr., Runkelroer 310 Tdr., Sukkerroer 320 Centner, Turnips 300 Tdr.

Samsø: Rug 12 Tdr., 2-rd. Byg 12.9 Tdr., Kartoffler 40 Tdr., Runkelroer 300 Tdr.

Bornholm: Hvede 13 Tdr. til 130 Pd., Rug 12 Tdr. til 124 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 110 Pd., 6-rd. Byg 13 Tdr. til 108 Pd., Havre 14 Tdr. til 84 Pd., Kartoffler 80 Tdr., Runkelroer 300 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Falster: Hvede 10 à 12 Tdr. til 130 Pd., Rug 14 à 15 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 13 à 15 Tdr. til 106—116 Pd., Havre 16 à 18 Tdr. til 82 Pd., Bønner 10 Tdr., Ærter 13 Tdr., Runkelroer 330 Tdr., Sukkerroer 300—350 Centner.

Østlolland: Hvede 7 à 9 Tdr. til 128—130 Pd., Rug 10 à 12 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 11 à 13 Tdr. til 107—110 Pd., Havre 13 à 15 Tdr. til 78—80 Pd., Ærter 9 à 10 Tdr., Kartoffler 70 à 80 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr., Sukkerroer 300 Centner.

Midtlolland: Rug 10 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 112 Pd., Havre 14 Tdr. til 82 Pd., Kartoffler 100 Tdr., Runkelroer 350 Tdr., Sukkerroer 330 Centner, Rutabaga 350 Tdr., Turnips 350 Tdr.

Vestlolland: Hvede 14 à 15 Tdr. til 134 Pd., Rug 10 à 12 Tdr. til 122 Pd., 2-rd. Byg 10 à 11 Tdr. til 111 Pd., 6-rd. Byg 11 à 12 Tdr. til 110 Pd., Havre 12 à 14 Tdr. til 79 Pd., Bønner 8 à 10 Tdr., Ærter 8 à 9 Tdr., Kartoffler 70 à 80 Tdr., Runkelroer 350 à 380 Tdr., Sukkerroer 350 à 400 Centner, Rutabaga 200 à 250 Tdr., Gulerødder 300 à 340 Tdr.

Langeland: Rug 10 à 12 Tdr., 2-rd. Byg 10 à 12 Tdr. til 109—112 Pd., 6-rd. Byg 10 à 12 Tdr. til 109—110 Pd., Havre 18 à 25 Tdr. til 75—80 Pd., Runkelroer 350—400 Tdr.

Assens-Eggen: Hvede 14 Tdr., Rug 14 Tdr., 2-rd. Byg 15 $\frac{1}{2}$ Tdr., 6-rd. Byg 15 Tdr., Havre 18 Tdr., Ærter 11 Tdr., Kartoffler 70 Tdr., Runkelroer 350 Tdr., Sukkerroer 309 Centner.

Eggen mellem Ringe-Faaborg: Hvede 12 Tdr. til 128 Pd., Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 13 Tdr. til 109 Pd., 6-rd. Byg 10 Tdr. til 108 Pd., Havre 19 Tdr. til 77 Pd., Kartoffler 70 Tdr., Runkelroer 290 Tdr.

Askov-Eggen: Rug 7 $\frac{1}{2}$ Td. til 208 Pd., 2-rd. Byg 8 Tdr., 6-rd. Byg 9 Tdr., Havre 12 Tdr., Ærter 6 Tdr., Kar-

tofler 80 Tdr., Runkelroer 200 Tdr., Gulerødder 250 Tdr., Rutabaga 170 Tdr., Turnips 170 Tdr., Cikorie 200 Centner.

Fredericia-Egnen: Rug 10 Tdr., 2-rd. Byg 18 Tdr., 6-rd. Byg 14 Tdr., Havre 16 Tdr., Kartoffler 30 Tdr., Runkelroer 200 Tdr., Turnips 300 Tdr.

Hads Herred: Hvede 10 à 15 Tdr. til 128 Pd., Rug 10 à 13 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 8 à 12 Tdr. til 110 Pd., Havre 10 à 16 Tdr. til 60—70 Pd., Runkelroer 3 à 400 Tdr., Rutabaga 250 à 300 Tdr., Turnips 250 à 300 Tdr.

Grenaa-Egnen: Hvede 20 Tdr. til 130 Pd., Rug 11 Tdr. til 122—124 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 112—114 Pd., 6-rd. Byg 18 à 20 Tdr. til 110—114 Pd., Havre 10 à 12 Tdr. til 78—82 Pd., Bønner 18—20 Tdr., Kartoffler 70—80 Tdr., Runkelroer 250—300 Tdr., Rutabaga 250—300 Tdr., Turnips 300—325 Tdr.

Aalborg—Hadsund-Egnen: Rug 10 Tdr. til 121 Pd., 2-rd. Byg 12 Tdr. til 118—119 Pd., Havre 10 Tdr. til 80—82 Pd., Kartoffler 60 à 70 Tdr.

Egnen Nord for Aalborg: Rug 9 Tdr., 2-rd. Byg 10 Tdr., 6-rd. Byg 8 Tdr., Havre 10 Tdr., Kartoffler 60 Tdr., Rutabaga 200 Tdr., Turnips 200 Tdr.

Thy: Rug 8 à 12 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 12 à 15 Tdr. til 110 Pd., 6-rd. Byg 13 à 16 Tdr. til 103 Pd., Havre 14 à 18 Tdr. til 81 Pd., Kartoffler 60 à 80 Tdr., Rutabaga 250 Tdr., Turnips 250 Tdr.

Hjørring-Egnen: Hvede 16 Tdr. til 128 Pd., Rug 10 Tdr. til 120 Pd., 2-rd. Byg 10 Tdr. til 110 Pd., 6-rd. Byg 11 Tdr. til 106 Pd., Havre 9 Tdr. til 78 Pd., Kartoffler 60 Tdr., Runkelroer 200 Tdr., Rutabaga 200 Tdr., Turnips 200 Tdr.

Herning-Egnen: Rug 11 à 12 Tdr., 2-rd. Byg 10 à 12 Tdr., 6-rd. Byg 12 à 14 Tdr., Havre 9 à 10 Tdr., Boghvede 12 Tdr., Kartoffler 90 à 100 Tdr., Rutabaga 300 Tdr., Turnips 250 Tdr.

Skjern-Egnen: Rug 8 Tdr. til 120 Pd., 6-rd. Byg 8 Tdr. til 100 Pd., Havre 6 Tdr. til 80 Pd., Boghvede 5 Tdr. til 100 Pd., Kartoffler 60 Tdr., Rutabaga 300 Tdr., Turnips 300 Tdr., Spergel 6 Tdr.

Af de modtagne Beretninger meddeles følgende:

Horns Herred.

Koldt og ustadigt Vejr har, uden nogen Afbrydelse af en Varmeperiode, nu hersket i 5—6 Uger. Nattefrost har hørt mere til Regel end til Undtagelse. Græsvæxten er som Følge heraf sat betydeligt tilbage, saa der endnu ikke er fuldt Bid til Kreaturerne. Der er ingen tæt Græsbund, og et Græsareal er derfor snart overfaret. Der ses derfor kun ganske undtagelsesvis, hvor Nød og Trang fordrer det, Kreaturer ude, og de synes at døje lige saa meget med at faa Vommen fyldt som af Kulde.

Jyderup-Egnen.

Kvæget har holdt sig usædvanlig magert i Aar, og det har særlig været umaadelig vanskeligt at faa Kjød paa Goldkørerne, som derfor heller ikke efter Kælvingen have givet saa megen Mælk som de pleje. Roerne holdt sig godt, og vi havde beregnet Brug af dem til den 21. Maj, hvad ogsaa slog til, men mange Steder vare de slupne op tidligere, hvilket forekommer os at være en stor Beregningsfejl, thi de ere vanskelige at erstatte paa den Tid, da Køernes Mælkeydelse er svær at holde oppe; man maa derfor hellere helt undlade at fodre med Roer eller give lidt deraf i den første Staldfodringsperiode end lade dem slippe op før Udbindingen.

Her er faldet en umaadelig Mængde Regn, saa Moserne staa saa fulde af Vand, at man ikke kan komme til at skjære Tørv, da Grønsværen hverken kan bære Heste eller Vogne.

Slagelse—Korsør-Egnen.

De udbundne Køer vidne om en kraftig Fodring, og da der har været en usædvanlig Mængde Smaasæd i Forbindelse med lave Sædpriser, sparedes der ikke paa hjemmeavlet Kraftfoder, saa Kjøbmændene have godt kunnet mærke en mindre Afsætning paa Klid og Oliekager. Da Svinepriserne have været gode, have Svinene heller ikke været de daarligste Betalere for Sæden.

Kallundborg—Slagelse-Eggen.

Der har været megen Dødelighed blandt Smaagrisene, en meget rimelig Følge af det indesluttede, unaturlige Liv, Søerne føre; havde disse Adgang til store Svinefolde, hvor de kunde gaa i Drægtighedsperioden, vilde Grisene sikkert blive mere levedygtige.

Afsætning paa Heste har været treven, og det har især været de simplere Kvaliteter, det har været vanskeligt at afsætte, og vil blive det mere og mere i Fremtiden. Det er let at se, at det virkelig gode, som fremkommer ved fornuftig Parring af virkelig gode Racedyr, vil det fremdeles betale sig at producere, derimod vil det give Tab at producere de affaldende Kvaliteter.

Vordingborg-Eggen.

Foraarsarbejderne gik let fra Haanden til den 28. April, men siden har man været meget ilde stillet, idet det næsten har regnet hver Dag siden, og Jorden mange Steder har staaet under Vand saa Maagerne have svømmet der, hvor man skulde saa. Meget Roefrø er raadnet i Jorden, saa Omsaaning sandsynligvis kan blive nødvendig. En saa fugtig Maj har man ikke havt i Mands Minde her paa Eggen.

De danske Sukkerfabrikker have sidste Vinter anlagt en Saftstation her paa Eggen.

Falster.

Det er snart en Undtagelse nu at Malkekøerne ikke fodres ret ordentlig, hvorimod man næsten som Regel er for knap mod Ungkvæget.

De sædvanlige Foderstoffer have været anvendte, dog Bomuldsfrøkager noget mindre, dels fordi de ere dyre, og dels fordi de ofte ere i en ubehagelig haard Tilstand.

Da Udbindingen kom sent, kneb det med Roerne, paa hvilke der som altid maa knappes af, men dette gjør Overgangen til Græsset vanskeligere, saa det varer længere inden Mælkeudbyttet atter kommer op.

Det viser sig mere og mere, at Kvægavlsforeningsinstitutionen gjør megen Gavn. De mange gode Tyre, som der-

igjennem blive spredte, fremmer absolut Kvaliteten af det opvoxende Kvæg, og næsten overalt, hvor man er naaet saa vidt, at Afkommet begynder at malke, viser det gode Udbytte sig, og Interessen for Foreningen er derved sikret. Man staar meget tilbage med Ungkvægets Behandling. Ved Afkoms-skuerne er der sjældent Grund til at klage over det Huld, hvormed Dyrene møde, men ved næsten Halvdelen bærer Udviklingen Præg af, at der har været Perioder, i hvilke de have lidt Nød. Kalven har faaet for lidt Mælk og en daarlig Ernæring første Sommer, hvilket er en alvorlig Brøst ved vort Opdræt her.

Østlolland.

Et Redskab, som i de senere Aar har vundet en Del Udbredelse, er »Fjedertandkultivatoren« til Jordens Foraars-behandling, men man hører meget forskellige Udtalelser om dens Arbejde. Paa nogenlunde mild Jord gjør den imidlertid et fortrinligt Arbejde.

Midtlolland.

Tilbudet af indenlandsk Arbejds-kraft har været noget rigeligere end forrige Aar, hvilket maaske staar noget i Forbindelse med Standsningen i Bygningsfagene. Iøvrigt har man jo i de senere Aar vænnet sig til at hjælpe sig med den udenlandske Arbejds-kraft, hvilket just ikke er billigere, men det er langt behageligere end at være prisgivet en indenlandsk Arbejdsstyrkes Ustadi-ghed og Fordringsfuldhed. Og navnlig hvis der gøres Alvor af de stadig tilbagevendende Trusler om socialistisk Agitation og Fagorganisation af Landarbejderne, turde det hælde, at de organiserede Landarbejdere vilde gjøre den ubehagelige Erfaring, at Landbruget kan klare sig dem foruden. Denne Erkjendelse synes alt nu ret udbredt i Landarbejderkredse og vækker naturligvis en vis Betænk-lighed ved at lade sig omslutte af Fagorganisationens Fangearme. Som Situationen foreligger har man ondt ved at se, hvilke økonomiske Fordele en faglig Organisation skulde kunne bringe Landarbejderne. Thi en Organisation mod Arbejdsgiveren som det fjendtlige Element, mod hvem

der skal føres Krig, turde af den Grund forfejle sin Hensigt, at Arbejdsgiveren vil have nogenlunde let ved at frigjøre sig for at have noget som helst med den organiserede Landarbejderstab at gjøre, i alt Fald her paa Egnen.

Vestlolland.

Vi Landmænd maa særlig have Opmærksomheden henvendt paa at faa det størst mulige Udbytte ud af Jorden; ja det burde allerede for mange Aar siden have været langt større og være omfattet med lige saa megen Interesse som Husdyrholdet. Om Husdyrholdet giver Nettoindtægt er vist et stort Spørgsmaal, og maa sikkert besvares med et absolut Nej for ca. de $\frac{3}{4}$ af Landmændenes Vedkommende.

Faaborg—Ringe-Egnen.

Slagterierne have i den forløbne Del af Aaret modtaget flere Svin end i samme Tidsrum de to foregaaende Aar; men det er umuligt at sige om dette Forhold vil vedvare. Vel synes det som om der er flere Søer, men naar saa Grisenes Dødelighed tages i Betragtning, er man lige klog. Det vilde være meget rart, om man kunde faa et nogenlunde paalideligt Overblik over Størrelsen af den fremtidige Svineproduktion, selv om det kun var for nogle Maaneder, men jeg indser ikke, at dette kan lade sig gjøre ad privat Vej.

Her paa Egnen synes det at ville faa en uheldig Indflydelse paa Svinebestanden, at der udelukkende anskaffes Orner fra Landsvinecentrerne og ikke fra Ornecentrerne, men det lader ikke til at dette kan forhindres.

Selv om Oliekagerne ere dyre, er Majs dog billigere end Landmandens Korn, saa Ombytning giver en god Avance. Ganske vist kan Landmanden nu ikke faa amerikansk Majs, men maa nøjes med russisk Majs, som er mere tykskallet, men Fordel giver den alligevel, navnlig til Hestefoder.

Roerne ere nu som oftest slupne op og Hø samt tildels Halm ligesaa, hvorfor denne sidste Vare er bleven meget efterspurgt og har været det i længere Tid. Ogsaa af Oliekager og Korn er der brugt langt mere end ellers i Maj Maaned. Kvæg- og Hesteholdet er derved blevet langt dyrere

end sædvanligt, samtidig med at Mælkemængden er gaaet nedad. Fodringen paa Stald har paa de fleste Gaarde maattet fortsættes 8 à 14 Dage længere end sædvanligt, hvilket nok skal mærkes paa Pengepungen.

Askov-Egnen.

Kreaturerne ret gode Foderstand har kostet meget Kraftfoder, og enkelte Gaarde har brugt 30 pCt. mere end sædvanligt, og saa har det endda været ret almindeligt at købe baade Hø og Halm.

Spekulationsemnet er for Tiden »Høsehødet«. Mange sætte meget ind paa denne Avl, men da der er saa mange om Arbejdet, saa vil den normale Grændse for Holdets Størrelse ventelig findes uden alt for store Skuffelser for den Enkelte.

Grenaa-Egnen.

Rodfrugterne slippe overalt for tidlig op. Opbevaringen har ikke været vanskelig, men man hører ikke desto mindre stundom Tale om Lyst til at bygge Roehuse for at undgaa forøget Arbejde og Ulemperne ved at bruge frosne og kolde Roer.

Vandrelærere i Malkning finde Udbredelse og anvendes meget af Beboerne. Da der meget ofte trænges til Vink og Vejledning ogsaa i Retning af Fodring og forstaaende Behandling af Malkebesætningerne, vilde det formentlig kunne være en Opgave for Landboforeningerne at give Medlemmerne let Adgang til fornuftig Vejledning i saa Henseende ved at autorisere dertil egnede Mænd til at stille sig til Disposition. Jeg antager ikke der behøvedes fast Løn, og i saa Fald var Udgiften for Landboforeningerne jo ringe.

Aalborg—Hadsund-Egnen.

Vor Tyendelov er efter Nutidens Forhold aldeles forfejlet, og fra Øvrighedens Side gjøres der jo aldeles intet for at støtte Husbonden. De store Ejendomme bør og kan, naar de blot vil, indrette sig paa at have en dygtig og paalidelig Stab af gifte Arbejdere, og ved et gjensidigt godt Forhold

vil man kunne have Fred i sin Gaard og se sig omgivet af tilfredse Arbejdere.

Handelen med Føl og Plage, som her paa Egnen spiller en Rolle, har nærmest været slet, dog ere gode 1ste Klasses Heste altid i Pris. Fedekvæg har været i jævn god Pris, og særlig i den sidste Tid er jo Kjød meget dyrt i England, saa næsten alt slagtes dertil og kun lidt gaar til Tyskland.

Thy.

Uheldigvis have mange Landmænd været i Fodertrang, da de ere for tilbøjelige til at holde for store Besætninger, og i et Foraar som dette, hvor man maa holde Kreaturerne paa Stald 14—20 Dage længere end sædvanligt, gaar det haardt ud over Pengepungen og Kreaturerne med — antager jeg —, da der nok ikke ruttet med Halmen, naar den betales med $2\frac{1}{2}$ Øre pr. Pd.

Hjørring-Egnen.

Jorden har været ualmindelig let at behandle, den blev i Efteraaret pløjet saa tør som Aske, og endnu i Foraaret har man pløjet den fra Efteraaret udtørrede Jord tør op. Saaningen begyndte sent. Saa længe Jorden om Morgenen var skorpet af Frost, havde kun Faa Mod til at saa, idet man som Regel fulgte det gamle Ord, at Kornet er bedre bevaret paa Loftet, saa længe det ikke kan gro i Jorden.

Herning-Egnen.

At dømme efter de høje Svine- og Grisepriser, kunde man jo gjerne slutte sig til en lille Svinebestand; imidlertid er denne vistnok snarere over end under »normal«. Der er her fra Egnen hele Vinteren solgt mange »Polte« paa ca. 100 Pd.s Vægt.

Følgelig bruges her flere Smaagrise, og der bliver forholdsvis færre Slagterisvin.

Hvor man ikke efter Vinterfrostens Ophør har fjernet de af Frostens beskadigede Roer fra de friske, er der blevet et ikke ubetydeligt Svind i Foraarstiden, idet mange ere raadnede.

Skjern-Eggen.

Slagtekvæg har maattet sælges til smaa Priser, som vist næppe har bragt de Handlende Fordel. Afsætningsforholdene ere for dyre og for vanskelige. Det er min Mening, at det vilde være til Gavn for os, om Tyskerne vilde lukke helt eller vedtage Bestemmelser, som vilde gjøre Indførsel umulig.

Da Tyskland lukkede for vore Svin, lærte vi selv at slagte; skulde de nu gjøre det samme for Kvægets Vedkommende, lære vi vel ogsaa at slagte det selv og skaffe Kjødet et Marked, enten der eller i andre Lande, hvor man ikke selv kan dække Forbruget, men er nødt til at forsyne sig fra andre Steder.
